

INHOUD

Proloog	11
---------	----

STRAAT

Stoep	15
Crazy Horse Saloon	19
Huis	21
In het wilde Westen	23
Portiek	31
Zo horen tuinen te zijn...	33

SOUTERRAIN

Domoor, wat is uw naam?	44
Keuken	54
Gang	57
Eetkamer	59
Telemeisje	61

BEL-ETAGE

Spreekkamer	69
Bibliotheek	71
Tipsy Cake	73

EERSTE ETAGE

Ouderlijke slaapkamer 1	81
Het badwaterkind	83
Ouderlijke slaapkamer 2	92
De pensioengast	94
Zitkamer	101
Loodgieters van de ziel	103

TWEEDE ETAGE

Rode deur	113
Gele deur	115
Blauwe deur	118
Dat met die kus	120
Grijze deur	124
Aan mijn kant	126

DERDE ETAGE

Waszolder	147
Groene deur	149
Schipperskind	150
Witte deur 1	153
Jezus & Sunlight	155
Witte deur 2	169
Mijn leraar Nederlands	172
Witte deur 3	180
De kunst van het bezorgen van een liefdesbrief	182
Doka	199
Water en wijn	201

DAK

Het is gebeurd	219
----------------	-----

Epiloog	220
---------	-----

Aantekening	223
-------------	-----

PROLOOG

Ik was een embryo. Ik dobberde in het water bij mijn lagere school. Er was een stem die vroeg: 'En? Wat moet er nu gebeuren?' Toen hoorde ik mijn vaders stem: 'Dat is toch klinisch? Ophangen, en drogen in de toppen der bomen!'

STOEP

Hier begint het: Amsterdam, Van Eeghenstraat 100, vijf verdiepingen, zestien kamers, zesentwintig vaste kasten. Kolenhok en prieel in de tuin, grenzend aan het Vondelpark.

Maar wat begint er eigenlijk? Wat er om je heen en met je gebeurt, wat er over je en aan je verteld wordt, alles wat je van horen zeggen hebt, dat alles zijn draden familiegeschiedenis, vergeelde fotoboeken, dozen vol dia's en 8 mm-films, een web van vroegere anekdotes en die welke nog wekelijks opduiken uit het brein van een bejaarde tante of oom, de verbindingen daartussen en het beeld dat jij ervan maakt... Dat gebruik je om het verhaal van je eigen leven op te tuigen. Ja, jij ook. Want zeg nu eerlijk: jou is het toch ook maar verteld?

Het leven van horen zeggen, dat kennelijk het mijne is, begint eerst ver weg met mijn geboorte in de West. Ik heb liefhebbende, fotograferende en filmende ouders. Mijn moeder, die graag met schaar en Lerolijm in de weer is en toegewijd baby's en babyboeken produceert, schrijft bij de foto's uitgebreide onderschriften: 'Kralen rijgen met

grote houten kralen vind je leuk, maar niet te lang. Dan ga je ermee gooien. Net zo is het met tekenen. Je krabbelt wat op een papiertje, maar als ik niet oplet, zit even later alle ballpoint of potlood op deuren en muren. De meeste mensen zeg je uit jezelf goedendag. Speciaal de gekleurde bevolking bejegen je erg vriendelijk.'

Maar hier, in deze straat met bomen, begint het voor mij pas echt. Het is zomer en ik ben vijf jaar. Voor het huis staan de twee kratten zo groot als een kamer, waaruit een berg verse houtwol komt met daarachter verstopt meubels, schilderijen, lampen, beelden (waarvan één gebroken). Wij, mijn vriendje Mario en andere kinderen uit de buurt, staan er met onze fietsjes bij. Ik ben opgewonden want die grote kisten, die zo'n bekijks trekken, zijn van ons en wat erin verstopt zit, zijn onze spullen, die nu onbeschut op straat staan. Ik ben dus een van de hoofdpersonen van deze gebeurtenis, maar in wezen ben ik net zo benieuwd als de buurtkinderen, want ook ik weet niet wat er tevoorschijn zal komen. De spullen zijn misschien wel een jaar of langer geleden ingepakt en nu pas afgeleverd. Hoe die kratten hier zijn neergeplant, vraag ik me niet af. De dingen zijn er, dat is genoeg. Ik weet niet of ik ze nog herken, maar ze horen bij ons. En straks, als ze een plek hebben, bij het huis.

Kom maar wat dichterbij, dan hoef ik niet zo hard te praten. Gek dat ik niet weet wat dit voor bomen zijn. Ik heb geen verstand van de natuur. Ik woon hier vanaf mijn kleutertijd tot en met mijn achttiende jaar. Van dit huis staan elke plint en elke deurknop in mijn geheugen ge-

grift. Ik kan er blind mijn weg vinden. Het is een huis als een hotel. Mijn schoolvriendjes en -vriendinnetjes vragen of er binnen geen wegwijzers neergezet kunnen worden. Ik hou van dit huis.

Mijn vader koopt nummer 100 in 1961 voor de somma van 160 000 gulden. De bewoonster voor ons is de oude mevrouw Jiskoot, die er met haar huishoudster woonde. Zij is in mijn verbeelding een legendarische figuur. Ik vermoed haar als huisspook in elke diepe kast. Wie was ze? Wat is het verhaal van zo'n dame in dat immense pand met zo veel kamers?

Het huis houdt haar geschiedenis verborgen.

Wij wonen tijdelijk met andere gasten, verdoolde zielen uit Oost of West, in een pension verderop, in de Jan Luijkenstraat. Een van hen, een vrouw in een eekhoornbontjas en met gestifte lippen, heeft een chowchow, de hond met de blauwe tong. Ik mag hem weleens aaien. Er verblijven meer markante types, maar ik kom ze alleen op de trap tegen. Ze aaien over mijn hoofd, ik hou daar niet van. Ik ben geen hond.

Het huis Van Eeghenstraat 100 wordt in die tijd verbouwd: de vloeren gaan open en moeten 'rat- en muisvrij' gemaakt worden. De donkere lambriseringen in alle kamers verdwijnen en het glas in lood in het raam van de zitkamer met een scheepstafereel van de VOC en de spreuk 'Oost West thuis best' wordt verwijderd. Ook Jugendstiltekeningen in de muurbogen van de entree worden wit gekalkt. Mijn vader verafschuwt de donkere huizen van zijn jeugd. Lucht en licht moeten er zijn. Op de bovenste twee

etages komen de kinderkamers. Pas in de Van Eeghenstraat krijg ik een geheugen. Hier begin ik te bestaan, zie ik mezelf fietsen.

CRAZY HORSE SALOON

Mijn moeder trok tijdens het koken een lijn in de keuken. Het was een zitkeuken in het souterrain van ons huis en er waren een heleboel kinderen die aan haar rokken hingen en haar voor de voeten liepen. Dus trok zij die streep, niet met krijt of viltstift, maar denkbeeldig.

‘Kijk jongens, als ik kook, loopt hier een grens en daar mag niemand overheen, gesnopen?’

Het was een spannende grens, want onzichtbaar, en het was de kunst om hem zo dicht mogelijk te naderen.

Een andere lijn liep om onze buurt. Wij woonden aan het Vondelpark. Op mijn zesde verjaardag duwden ze me naar buiten, naar de stoep voor ons huis, en daar stond een zeegroen fietsje met stepbanden, trommelrem en kwastjes aan de handvatten. Het was een Italiaans fietsje. Ik mocht van de lange boom tot het zusterhuis verderop fietsen. Ook daar liep dus een denkbeeldige streep. Er was niets aantrekkelijkers dan om die grens te overschrijden. Ik ging naar de overkant, waar de meeste kinderen uit de buurt woonden. Vaak fietsten we samen met een stuk of vijf tegelijk over de stoep en juttten elkaar op om verder te gaan, de hoek om, weg.

Daar gingen we.

Een wereld opende zich. De kant van de Cornelis Schuytstraat kende ik goed, daar waren alle winkels. Maar om de andere hoek, bij de Emmastraat, kwam ik nooit. Het was er saai en vreemd, en ook op de Willemsparkweg was niets bijzonders te bekennen. We fietsten wat teleurgesteld verder, tot we allemaal tegelijk remden, één voet aan de grond.

Aan de overkant van de Willemsparkweg zagen we een winkelruit met daarachter een gordijn. Op de ruit was een lachend paard geschilderd en erboven stond in grote grappige letters CRAZY HORSE SALOON te lezen. Dat donkerrode gordijn, het lachende paard, heel die roerloosheid... Daar gebeurden vreemde dingen, wist ik.

Ik heb er nog vaak staan kijken. Altijd was het dikke gordijn gesloten.

Je moet over de denkbeeldige lijn stappen. Dat heb ik toen wel gesnopen.